

آموزش مسئولانه AI؛ نقطه بازآفرینی دانشگاه آینده

فرهنگستان

دانشگاه

شماره ۵ اسفند ۱۴۰۴ | شماره ۴۳۳۷ | WWW.FDN.IR

رئیس مرکز رشد گیاهان دارویی واحد اصفهان در گفت و گو با «فرهنگستان» خبر داد

راه اندازی کلکسیون گیاهان دارویی با ۲۵ گونه گیاه

علی‌رغم هیاهوی بسیار جریان رادیکال، اقلیت محض دانشگاه است

مدیر ارشد دانشگاه کانادایی ترینیتی وسترن معتقد است؛ هوش مصنوعی اکنون جزئی جدایی ناپذیر از آموزش عالی شده است

آموزش مسئولانه AI؛ نقطه بازآفرینی دانشگاه آینده

نتایج تحصیلی دانشجویان همبستگی مثبتی وجود دارد. دانشجویانی که از این فناوری استفاده می‌کنند، معمولاً موفق‌تر هستند و استفاده از آن باعث افزایش اعتماد به نفس دانشجویان می‌شود و به آن‌ها این امکان را می‌دهد تا یادگیری شخصی‌سازی شده خود را ارتقا دهند. در حالی که برخی از دانشگاه‌ها تصور دارند که وضعیت ممکن است معکوس باشد، بنابراین به عقیده من اگر دانشگاه‌ها نظرشان را تغییر دهند و به دانشجویان بیاموزند که چگونه به‌طور مؤثر و مسئولانه از این ابزارها بهره‌برداری کنند، نتایج بهتری حاصل خواهد شد. زیرا استفاده از هوش مصنوعی مولد باعث افزایش تعاملات بیشتر دانشجویان با هم و همچنین با اساتید می‌شود. البته در این میان تجربه مثبت دانشجویی هم مؤثر بوده و به‌طور عمده به حس تعلق و اعتماد آن‌ها بستگی دارد. به عبارتی برای تجربه‌ای شایسته، دانشگاه باید احساس کند که هویت‌شان در دانشگاه مورد پذیرش است و رابطه‌ای معنادار با سایر دانشجویان و همچنین محیط دانشگاهی دارند. بنابراین، ایجاد هویت دانشجویی و تقویت حس تعلق مکانی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و دانشگاه‌ها باید در این مسیر به دانشجویان یاری برسانند به‌ویژه دانشجویانی که از هوش مصنوعی بهره می‌برند. و باید از دانشجویان در استفاده مسئولانه از هوش مصنوعی حمایت کرده و نباید به‌طور واکنشی با این موضوع برخورد کنند. بلکه باید هوش مصنوعی را در سیاست‌های آموزشی خود بگنجانند، زیرا این فناوری اکنون جزئی جدایی ناپذیر از تحصیلات عالی به‌شمار می‌رود.

چگونه مدارح تحصیلی ارائه دهند و در عین حال دوره‌های کوتاه‌مدت برای مهارت‌افزایی، مهارت‌زایی و توان‌افزایی آینده‌فراخ‌التحصیلان و دانشجویان در حال تحصیل برگزار کنند. ضمن اینکه ۸۰ درصد مؤسسات آموزشی بر آموزش در دسترس برای همگان تأکید می‌کنند و این روش‌ها روز به روز در حال گسترش هستند. بنابراین ضروری بوده هنگامی که از این تغییرات سخن می‌گوییم، بر این نکته تأکید کنیم که در عصر هوش مصنوعی باید در مفهوم آموزش و یادگیری بازنگری کرد. به همین دلیل آینده دانشگاه‌ها در گرو پذیرش هوش مصنوعی و بازطراحی زیرساخت‌های آموزشی در کلاس‌ها و آزمایشگاه‌هاست. اقداماتی که یادگیری را فراتر از مرزهای کلاس‌ها می‌برد و دانشگاه‌ها را به هسته‌ای از نوآوری، همکاری جهانی و تربیت نسلی خلاق و توانمند تبدیل می‌کند. نشست بین‌المللی یادگیری جهانی و نوآوری در نظام‌های آموزشی با همین هدف برگزار شد و در آن فیلیپ جی، لیرد، مدیر ارشد نوآوری و مسئول ارتباطات بین‌المللی دانشگاه ترینیتی وسترن، به بررسی نقش هوش مصنوعی در تحول آموزش پرداخته و راهکارهای دانشگاه‌ها برای بهره‌گیری از این فناوری توضیح کرد. «فرهنگستان» در ادامه مشروح ارائه او را منتشر می‌کند.

موضوعی که می‌خواهم در باره آن صحبت کنم در باره نقش هوش مصنوعی و چگونگی استفاده از آن در آموزش است. در سال ۲۰۲۳ یک تحقیقاتی توسط مکنزی انجام شد که نشان داد هوش مصنوعی تا سال ۲۰۳۳ باعث می‌شود حدود یک‌دهم مشاغل فعلی از دست بروند که در این میان مشاغل دارای مدارح دانشگاهی در مقایسه با مشاغل هائی که مهارت‌های دستی دارند بیشتر متضرر می‌شوند؛ موضوعی که مسئولیت آن امروز بیشتر متوجه دانشگاه‌ها بوده تا خودشان را در دنیای بعدی منطبق کنند. ما شرکتی به نام HORNIPU داریم که داده‌ها را بر اساس وضعیت نظام آموزشی در کشورهای مختلف جمع‌آوری می‌کند. بر اساس این تحقیقات مشخص شده است که ارزش بازار آموزش در سطح جهانی تا سال ۲۰۳۰ از هفت هزار میلیارد دلار به ۱۰ هزار میلیارد دلار افزایش خواهد یافت. این امر نشان می‌دهد که نقش آموزش رویه گسترش است و دانشجویان بیشتری جذب مراکز دانشگاهی مختلفی می‌شوند. همچنین سرمایه‌گذاری در بخش آموزش و فناوری در سال ۲۰۲۵ از ۲۰۲۴ میلیارد دلار عبور می‌کند؛ به این معنا که هوش مصنوعی در حال تغییر است و حرکت‌مسوی روش‌های غیر سنتی مانند دوره‌های هوش مصنوعی، مهارت‌افزایی و یادگیری از راه دور در حال گسترش هستند و هوش مصنوعی نیز امکاناتی را فراهم کرده است تا مفهومی تحت عنوان یادگیری شخصی‌سازی شده با استفاده از الگوریتم‌ها و یادگیری عمیق در دسترس قرار گیرد. ۶۸ درصد مؤسسات در این حوزه سرمایه‌گذاری می‌کنند. از سوی دیگر آموزش بلندمدت و مادام‌العمر در حال تحول است و مدارح خردمورد تأکید قرار گرفته‌اند. از این رو دانشگاه‌ها در انبساطه‌ها هستند که

اقلیت پرسروصدا با ساختار شکنی و رفتار عصبی در حال فضا سازی رسانه‌ای هستند تا تصویری نادرستی از دانشگاه بسازند؛ در حالی که اکثریت دانشجویان مشغول کار و تحصیل عادی خود هستند.

۳ ایران دوستان سنگ تمام گذاشتند

مواجهه با جریان بر مدعی هتاک، هزینه دارد اما این را پیش از این چند روز، روزهای هجدهم و نوزدهم دی ماه هم دیدیم. آنجا که نه پرسنل، آتش نشان و امداد رسان، نه نیروی نظامی و حافظ امنیت و نه حتی مردم عادی، هیچ کدام از گزند افشاش گران در امان نماندند. در بین شهدای دی ماه همه نوع سن و سالی را می‌توان پیدا کرد. از قرآن و شواهد برآید که برخی این روزها تلاش دارند همان‌ها را در دانشگاه نمایندگی کنند! این را می‌توان از شعارها و رفتارها فهمید. عصبانیت و شعار تند را می‌توان با اغماض به جوانی جمعیت دانشگاه بخشید؛ اما هتاک، توهین به شعار دینی یا چاقو کشی را با هیچ بند و تبصره و استثنایی نمی‌توان پذیرفت. این روزها در برابر جماعت هتاک برخی از دانشجویان سینه سپر کردند و به شکل‌های مختلفی تلاش کردند تا بابتی برای گفت‌وگو باز کنند؛ در حالی که به جای استدلال با سنگ و بطری پاسخ گرفتند! ایستادگی در برابر چنین جماعت آفرین هم دارد، و گرنه بعد نبود آن‌ها که دیروز به شیشه‌های دانشگاه فنی دانشگاه تهران و روز قبل ترش به شیشه‌های دانشگاه خواجه نصیر رحم نکردند پارا فراتر از این هم می‌گذاشتند یا به جای چند سر مجروح به دیال تکرار ۱۸ دی دیگری در دانشگاه اقدام می‌کردند. ایران دوستان دیروز در برابر رفتاری به نظر هماهنگ‌شده در اهانت به پرچم رسمی ایران، تمام قد مصیوبانه ایستادند.

۴ برنامه دانشگاه برای حفظ آرامش چیست؟

میهن دوستان واقعی در دانشگاه که این روزها در شعارهایشان هم تهدیدات اخیر و تجاوزات پیش‌تر آن توسط عناصر خارجی را محکوم کردند تلاش خود را به کار بستند تا جریان رادیکال مسیر دانشگاه را تغییر ندهد. اما این وظیفه مدیران و مسئولان دانشگاه نیست. دانشگاه ابزارهای کنترل‌کننده و خاص خود را دارد و برای حفاظت از جریان علم و آموزش باید جلوی خشونت کلامی و فیزیکی معذور دانشجویانی که در قید و بند هیچ چهارچوبی نیستند و نظم عمومی آن را برهم می‌زنند، واکنش نشان دهد. تداوم چنین شرایطی امکان تحولات معمول و معقول سیاسی را در دانشگاه‌ها سلب و آرامش مورد نیاز محیط علمی را از بین خواهد برد.

۵ دانشگاه در خطر است؟

برخی در کشور ماصر فتن‌چند شرایطی یاد دانشگاهی می‌افتند و به اصلاح آن فکر می‌کنند واقعیت آن است که اوضاع دانشگاه‌ها آنگونه‌ها که آن‌ها فکر می‌کنند سیاه است و نه آنقدر سفید که بخواهیم بی‌توجه به آن باشیم. مدرسه و دانشگاه مهم هستند، اما فقط در چنین برهه‌های پریاهویی آنچه امروز در دانشگاه‌ها رخ داده اگر چه نمی‌تواند نمود کاملی از خروجی دستگاه آموزشی باشد، اما نباید نسبت به آن بی‌توجه بود. برای دانشگاه و آینده آن، برای مدرسه و خروجی‌اش باید فکر کرد البته با ذهنی سرد و قلبی گرم!

علی‌رغم هیاهوی بسیار جریان رادیکال، اقلیت محض دانشگاه است

پرچم دانشگاه بالاست

ابوالفضل مظاهری دبیر گروه دانشگاه

شش‌ماهه که خواندن این مطلب را آغاز کردید، احتمالاً مخاطب رسانه هستید و در روزهای اخیر هم بعد است از تصاویر و فیلم‌های مخایره شده از فضای دانشگاه‌های کشور حداقل چند مورد را دیده باشید. این روزها حتی آن‌ها که چندان اهل پیگیری خبر هم نیستند احتمالاً به واسطه رفتارهای رادیکال برخی دانشجویان از اتفاقات و تحولات دانشگاه‌ها به‌ویژه در پایتخت چیزهایی شنیده یا دیده‌اند؛ از شعارهای تند و حرف‌های زکیک گرفته تا شکستن سر با پر تپ سنگ و زدگی‌های فیزیکی و دیروز که کار حتی به تعرض به پرچم کشور نیز رسید. جمعیت‌ها که ابتدا اغلب با عنوان تحصن سکوت و به بهانه گرامی‌داشت یاد شهدای واقیع ترورستی دی ماه اطلاع‌رسانی شده بود، اما نه با سکوت پیش رفت و نه در فریادها و شعارها خبری از یاد درگذشتگان دی ماه اخیر بود. برخی اتفاقات اخیر فضای دانشگاه‌ها ساختار شکنانه و رادیکال بود؛ همین امر هم به دیدن شدن بیشتر و اصطلاحاً ویرال شدنش کمک می‌کند؛ اما این تصاویر همه آنچه چیزی نیست که این روزها در دانشگاه ایرانی می‌گذرد. اغلب اوقات بروز چنین فضایی موجب برداشته‌های متفاوت و اغلب نادقیقی از فضای مراکز آموزش عالی می‌شود؛ در حالی که واقعیت جریان حاکم بر دانشگاه به‌گونه دیگری در حال رقم خوردن است که با چنین تصوراتی فاصله زیادی دارد. این موارد را می‌توان در چند نکته خلاصه کرد:

۱ هیاهو هست اما کلاس‌ها هم برقرار است

از ابتدای این هفته بسیاری از دانشگاه‌ها کلاس‌های آموزشی‌شان در نیمسال دوم تحصیلی را از سر گرفتند. برخی به شکل مجازی ترم را آغاز کردند و برخی دیگر مثل دانشگاه‌های تهران، شیراز و امیرکبیر مهیای حضور دانشجویان شدند. برنامه‌ها و اجتماعات دانشجویی مختلفی هم برای گرامی‌داشت یاد قربانیان روز سیزدهم جنگ دوازده روزه برنامه‌ریزی شده بود که البته بعضی از آن‌ها به شکل رادیکالی هم پیش رفت و صحنه‌های عجیبی از دانشگاه‌ها منعکس کرد. با این حال پیگیری خبرنگار «فرهنگستان» حکایت از برپایی کلاس‌ها و پیگیری روند معمول آموزشی دانشگاه در همین روزها دارد. چه در دانشگاه‌هایی که مجازی کار را آغاز کردند و چه حتی در دانشگاه‌های پرسروصدا و هیاهومل تهران در سه‌روز اخیر کلاس‌ها برقرار بوده، دانشجویان و اساتید هم سر کلاس رفتند و خلاصه آموزش دانشگاه بر خلاف تصور خیلی‌ها که فکر می‌کنند همه امور دانشگاه متوقف بر چند اجتماع دانشجویی شده- در جریان است.

۲ فضا سازی اقلیت برصدای ساختار شکن

همه آنچه از تصاویر و فیلم‌ها در رسانه‌ها دیدید. فراخ از آن تعدادی که با کمک هوش مصنوعی ساخته شده بودند - در نهایت محصول حضور هسته‌های چند ۱۰ نفری است که در شش‌ساعت‌ترین حالت‌ها حدود ۲۰۰ تا ۳۰۰ نفر فراتر نیست. در نظر گرفتن این عدد و قیاس آن با تعداد کل دانشجویان (مثلاً جمعیت حدود ۵۴ هزار نفر دانشجویی دانشگاه تهران ۱۱ هزار نفره دانشگاه شریف) به شما کمک می‌کند تا فهم دقیق‌تری از اتفاقات این روزها پیدا کنید. حالا بهتر می‌توان متوجه شد که چگونه یک

انا لله و انا الیه راجعون

جناب آقای اشکان ممبیتی

با نهایت تأسف و تأثر، مصیبت وارده را تسلیت عرض نموده و از درگاه خداوند متعال برای آن مرحوم، رحمت و مغفرت و علو درجات و برای جناب‌عالی و سایر بازماندگان، صبر و اجر مسئلت دارم.

علی اکبر ولایتی

انا لله و انا الیه راجعون

همکار گرامی، سرکار خانم دکتر پارسا

با نهایت تأسف و تأثر، درگذشت پدر بزرگوارتان را تسلیت عرض نموده و از درگاه خداوند متعال برای آن مرحوم، رحمت و مغفرت و علو درجات و برای سرکار‌عالی و سایر بازماندگان، صبر و اجر مسئلت دارم.

علی اکبر ولایتی

انا لله و انا الیه راجعون

حجت‌الاسلام و المسلمین جناب آقای دکتر محسن قمی

درگذشت برادر گرامیتان را به جنابعالی و خانواده محترم صمیمانه تسلیت می‌گوییم و از درگاه خداوند متعال برای آن مرحوم، غفران و رحمت واسعه الهی و برای بازماندگان صبر جمیل و اجر جزیل، مسئلت دارم.

عبدالله جاسبی

مفقودی کارت خودرو

کارت خودرو و مسواری سیستم: پراید، تیپ: جی تی ایکس آی، رنگ: نقره‌ای متالیک، مدل: ۱۳۸۶ به شماره انتظامی: ۳۹۲۷ ۷۶ ایران ۱۰ و شماره موتور: ۲۱۰۱۷۴ و شماره شاسی: ۵۱۴۱۲۲۸۱۸۷۵۲۲ به نام آقای حسین زبیری به کد ملی ۰۰۱۷۵۹۶۷۰ مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می‌باشد.